

s ohledem na potřeby inkluzivního vzdělávání. Postupně se to začíná projevovat i v nabídce některých vysokých škol. Nově koncipovaný systém vzdělávání klade vysoké nároky nejen na management školy, ale na každou/ého učitelku/učitele na každém stupni vzdělání.

Zákon vymezil i přechodné období pro možnost doplnění si kvalifikace do roku 2009, případně s ohledem podle principu uznávání neformálního vzdělání započítává kvalifikaci učitelkám/učitelům vyššího věku podle počtu let pedagogické praxe. Vzhledem k vysokému věkovému průměru našich školních sborů toho využívá řada starších učitelek/učitelů.

V praxi se také ukazuje, že nastavení zákona pro jednotlivé segmenty omezuje především na základních školách efektivnost při organizování kvalifikované výuky na prvním stupni a druhém stupni. Uvažuje se o odstranění těchto bariér tak, aby bylo možno využívat specializované učitelky/učitele v obou stupních ZŠ, případně učitelky/učitele se specializací pro SŠ na nižším i vyšším stupni.

Nabídka DVPP pro prohloubení kvalifikace nebo získání nových kompetencí ve vztahu k cílům kurikulární reformy se obsahově i rozsahem příliš nezměnila.

Pro zdárný postup kurikulární reformy připravil Národní institut pro další vzdělávání nabídku nejnutnějšího minima charakteru rychlé rekvalifikace pro ředitelky/ředitele škol, koordinátory ŠVP, maturitní komisaře a některé nové potřebné další specializace na podporu nových změn. Pro tak zásadní transformační změny není doposud připravena dostatečná systémová podpora a nutnost dopracovat kariérní řád a motivační nástroje k odbornému rozvoji učitelek/učitelů je velmi naléhavá.

Významný je podíl krajů v dalším vzdělávání učitelek/učitelů. Všechny kraje se zapojily velmi aktivně a zajišťují podporu především svým školám, ale i základním školám. Problémem je podpora pro učitelky/učitele v mateřských školách, o které se častěji starají zřizovatelé sami nebo se vytvářejí neformální spolupracující sítě.

Velkou roli zde má i aktivní zapojení škol ve spolupracujících sítích škol ať už v asociacích a sdruženích škol stejného typu, nebo neformálních sdruženích v předmětových oblastech. Tento velmi dynamický prvek rozvoje učitelek/učitelů není až na výjimky centrálně účinně využíván a podporován. Poptávka od učitelek/učitelů ovšem mnohonásobně převyšuje nabídku a kapacity tak, jak jsou nastaveny.

Je také málo odborné literatury a metodik ke kurikulární reformě a je omezený přístup k výstupům z mezinárodních a národních projektů pedagogického výzkumu, které mají v jiných zemích učitelky/učitele běžně k dispozici. Je nutné podpořit vytváření nových teorií výchovy a vzdělávání jako základu pro systémové změny a zapojit do publikační činnosti i zkušené pedagogy ze škol.

Je malá nabídka literatury o řízení pedagogických procesů, o teoriích a alternativních modelech vzdělávání zaměřených na potřeby rozvoje žáků, které by mohly podněcovat a inspirovat učitelky/učitele v praxi tak, aby byly naplněny ambice školského zákona a RVP na všech stupních. Je málo informací o obsahové transformaci vzdělávání, jak pracovat s RVP a ŠVP, chybí nové učebnice s orientací na rozvoj klíčových kompetencí.

Velmi nízká je úroveň vybavení ICT a možnost využívat ICT ve výuce na všech stupních.

Řada učitelek/učitelů měla již v praxi zkušenost s agresivním chováním žáků nebo jejich rodičů, v MŠ 14 %, v ZŠ 17 % a v SŠ 12 %. Kompetence, techniky a postupy pro zvládání a řešení konfliktů, případně psychoterapeutické techniky pro práci se skupinou potřebuje každá/ý současná/ý učitelka/učitel.

V tabulce uvádíme přehled, které druhy DVPP se vyskytly v navštívených školách nejčastěji.